

Aanpak verbeterd historisch verdeelmodel Beschermd Wonen

1. Achtergronden

In de afgelopen periode heeft bureau HHM op verzoek van meerdere centrumgemeenten verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de feitelijke situatie van cliënten met overgangsrecht op basis van een GGZ-C indicatie. Uit dit onderzoek zijn flinke verschillen gebleken met de onderliggende GO5 databestanden. Onze conclusie was dat een verdeling van de beschikbare middelen op basis van GO5 moet worden afgewezen. Deze conclusie is overgenomen door de deelnemers in het Bestuurlijk Overleg tussen VWS en VNG. Vervolgens hebben VWS en VNG afgesproken dit verdiepend onderzoek in alle centrumgemeenten te (laten) uitvoeren.

Naast dit verdiepend onderzoek is gewerkt aan een model voor de vertaling van de uitkomsten van dat onderzoek naar een verbeterde verdeling van de voor Beschermd Wonen beschikbare middelen. Dit model is ontwikkeld in samenspraak met vertegenwoordigers van de gemeente Nijmegen. In deze notitie beschrijven we het model, met de onderliggende aannames en uitgangspunten.

2. Uitgangspunten voor een modelmatige aanpak

De kern van het model is dat per centrumgemeente het feitelijke aantal cliënten dat op peildatum 1-1-2015 in zorg is wordt vertaald in een virtueel budget voor heel 2015. Dat budget is het gewicht van de betreffende centrumgemeente in de aangepaste historische verdeling.

- a) We gaan uit van 'ceteris paribus'. Dat betekent dat we veronderstellen dat de feitelijke situatie op 1-1-2015 gedurende een heel jaar min of meer gelijk blijft, dus dat de foto van 1 januari model staat voor een heel jaar beschermd wonen.
- b) Het feitelijke aantal ZIN-clieënten op 1-1-2015 is de uitkomst van het verdiepend onderzoek dat bij alle centrumgemeenten wordt uitgevoerd. In dit onderzoek wordt bij de belangrijkste aanbieders van Beschermd Wonen, die samen >90% van alle ZIN cliënten omvatten¹, de feitelijke situatie op 1-1-2015 getoetst. De bron hiervoor wordt gevormd door GO5. De werkelijke situatie bij de aanbieders leidt tot aanpassing van het beeld dat GO5 geeft; dit kan zowel een toename als een afname van het aantal cliënten betekenen.
- c) Voor het feitelijk aantal cliënten dat de ondersteuning met een PGB verzilvert (zowel BJZ als CIZ), gaan we uit van GO5. Dit doen we omdat eventueel ontbrekende cliënten niet door middel van onderzoek zijn te achterhalen en omdat we veronderstellen dat ontbrekende cliënten zich inmiddels wel bij de gemeenten gemeld zouden hebben als zij als gevolg van het feit dat ze in GO5 ontbreken en dus ook geen PGB meer hebben. Dit wordt in het verdiepend onderzoek getoetst bij de centrumgemeenten. Indien zich bij de gemeente aanvullende cliënten hebben gemeld, worden die meegenomen in de berekeningen; cliënten waarvan bekend is dat zij geen PGB meer hebben, worden uit de GO5-lijst verwijderd.
- d) Het gewicht van de centrumgemeente in de (aangepaste historische) landelijke verdeling wordt gevormd door de te verwachten kosten in 2015. Deze 'virtuele begroting' wordt berekend op basis van het feitelijke aantal cliënten op 1-1-2015. Dit doen we door het aantal cliënten te vermenigvuldigen met de gemiddelde kosten per cliënt (dus 'p maal q').
- e) Voor de uitgaven aan de cliënten die de indicatie met een PGB verzilveren (BJZ/CIZ), gaan we uit van het tot jaarbudget geëxtrapoleerde totaal aan PGB's per centrumgemeente. Dit

¹ Uit eerdere analyses weten we dat het toetsen van de resterende <10% cliënten een onevenredig grote inspanning vergt (dit betreft namelijk een veelheid van aanbieders die elk een klein aantal cliënten bedienen) en vrijwel geen mutaties tov GO5 oplevert.

corrigeren we met de eventueel door de centrumgemeenten aangeleverde wijzigingen in het feitelijke aantal PGB-cliënten op 1-1-2015 (zie onder c.)

- f) Voor het maken van de virtuele begroting verdelen we de ZIN-cliënten in drie categorieën:
 - 1) ZZP; dus met woonzorg bij de instelling, met of zonder dagbesteding.
 - 2) VPT; volledig pakket thuis, dus in de eigen woonomgeving, met of zonder dagbesteding.
 - 3) Functies/Klassen; ambulante ondersteuning vanuit de eigen woonomgeving.

Deze onderverdeling maken we aan de hand van de informatie van aanbieders in het verdiepend onderzoek. Daar waar die informatie onvolledig is of ontbreekt, gebruiken we GO5 als aanvullende bron (via de dominante NZa-bekostigingsparameter per BSN).

- g) Voor de uitgaven aan ZZP en VPT construeren we jaarbudgetten aan de hand van de tarieven uit de NZa-beleidsregels (97% NZa2014, met 50% van de betreffende kapitaallasten). Dit doen we per geïndiceerd pakket (1 t/m 6), waarbij we onderscheid maken naar het pakket met en zonder dagbesteding.

De zgn. ‘sectorvreemde’ verzilvering (GGZ-C indicaties die met andere ZZP’s worden afgerekend) hebben we niet apart in tarieven omgezet. Dit betreft een veelvoud aan varianten, die elk een eigen tariefstructuur kennen. In het model hanteren het ZZP-tarief dat hoort bij de geldige indicatie op 1-1-2015, met de gemiddelde verhouding tussen de varianten met en zonder dagbesteding.

- h) Voor de categorie die de ondersteuning verzilvert in functies/klassen (extramuraal zorg / ambulante ondersteuning) hebben we een uitgebreide analyse gemaakt van de feitelijke leveringen in GO5. Dat leverde een sterk gevarieerd beeld op, met een zeer ruime spreiding binnen en tussen centrumgemeenten. Op basis van nadere analyse is er voor gekozen in het model te werken met een gewogen gemiddeld tarief per centrumgemeente dat is berekend op basis van de feitelijke leveringen per centrumgemeente in 2014 (vanuit GO5).
- i) De optelsom van de berekende PGB-uitgaven en de berekende ZIN-uitgaven per centrumgemeente, beschouwen we als één gewicht van die centrumgemeente in de verbeterde historische verdeling van het landelijke budget.

3. Ontwikkeling van het model

- 1) De basis voor het model en deze uitgangspunten zijn in september ontstaan in gesprekken met enkele centrumgemeenten.
- 2) De onderliggende waarden van de verschillende uitgangspunten zijn bepaald door analyse van de GO5 bestanden en door de verschillende NZa-beleidsregels toe te passen op de onderscheiden cliëntgroepen (zie uitgangspunten f en g). Deze waarden zijn vergeleken met uitkomsten van nadere financiële analyses bij enkele centrumgemeenten.
- 3) Het model is uitgetest bij een beperkt aantal centrumgemeenten, die zelf al eerder hebben vastgesteld welk budget voor het Beschermd Wonen nodig wordt geacht. De uitkomsten van deze ‘stresstest’ zijn besproken met een delegatie van enkele centrumgemeenten, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van VNG en VWS.
- 4) Het uiteindelijke model wordt eind oktober toegepast op de uitkomsten van het verdiepend onderzoek onder alle centrumgemeenten. De resultaten worden aan VWS aangeboden.

Meer informatie?

Voor nadere toelichting:

Nico Dam, bureau HHM (n.dam@hhm.nl | 06 5330 3760)